

Додаток 1

Проект

Затверджено

Наказ Міністерства освіти і науки молоді та спорту України

_____ 2011 р. № _____

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

1. Загальні положення

1.1. Положення про дистанційне навчання в системі загальної середньої освіти (далі Положення) розроблене відповідно до Законів України "Про освіту", "Про загальну середню освіту", «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки», Державної програми «Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці на 2006-2010 роки», Положення про загальноосвітній навчальний заклад, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 червня 2000 року № 964, Положення про дистанційне навчання, затвердженого наказом МОН України від 21.01.2004 р. № 40, Концепції розвитку дистанційної освіти України та інших нормативно-правових актів, переліку платних освітніх послуг що можуть надавати освітні установи. На виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 жовтня 2009р. №1622-р «Про затвердження плану заходів щодо розвитку загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти на період до 2012 року»

1.2. Положення встановлює правила реалізації освітніми установами основних і/або додаткових освітніх програм середньої (повної) загальної освіти з використанням Інтернет на рівні базового середнього і профільного навчання.

1.3. Визначення основних термінів і понять

У Положенні терміни і поняття вживаються у такому значенні:

- **Система дистанційної освіти (СДО)** – різновид освітньої системи, в якій переважно використовуються дистанційні технології навчання та організації освітнього процесу, і навчання в якій закінчується виданням відповідного диплому (атестату) про освіту.
- **Дистанційне навчання (ДН)** – індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.
- **Суб'єкти дистанційного навчання** - учень дистанційного навчання (далі в документі учень), тьютор, викладач дистанційного навчання (далі в документі викладач), методист дистанційного навчання (далі в документі методист), розробники навчального контенту, розробники веб ресурсів навчального призначення, інші користувачі системи дистанційного навчання (батьки учнів, викладачі ЗНЗ, ...)
- **Учень дистанційного навчання** - учень, що вибрав програму, яка включає елементи дистанційного навчання або повністю проходить в дистанційній формі;
- **педагог-куратор** - фахівець, що має педагогічну освіту, володіє навичками роботи в Інтернет і пройшов спеціальну підготовку для проведення дистанційного навчання, головне завдання діяльності якого здійснювати методичну допомогу в процесі навчання;
- **мережний викладач (тьютор)** - фахівець, що має вищу педагогічну освіту, володіє сучасними педагогічними технологіями, навичками роботи в Інтернет і пройшов спеціальну підготовку для проведення дистанційного навчання, діяльність якого направлена на супровід учня в освітньому процесі за навчальними програмами в системі дистанційного навчання;

- **батьки** (законні представники) учнів;
- **технічний та технологічний персонал** - персонал, що забезпечує дієздатність технічних та програмних засобів, та професійну реалізацію технологічних процесів.
- **органи управління і контролю якості у сфері освіти** - установи визначені чинним законодавством для реалізації функцій управління та контролю у сфері освіти
- **загальноосвітні установи**, що безпосередньо реалізують навчання школярів, та видають документ про освіту державного зразка (атестат);
- **Дистанційний курс**– це запланована та керована викладачем навчальна діяльність учнів з опрацювання структурованої інформації та його підтримка наявними інформаційними технологіями, зокрема, мультимедійними технологіями (аудіо, відео, анімація, моделювання тощо).
- **Веб-ресурси навчальної програми (дисципліни)** – це систематизоване актуальне зібрання інформації та засобів навчально-методичного характеру, необхідних для засвоєння навчальної програми (дисципліни), яке доступне через Інтернет (локальну мережу) за допомогою веб-браузера та/або інших доступних користувачеві програмних засобів.
- **Система управління веб-ресурсами**– це програмне забезпечення для створення, збереження, накопичення та передачі веб-ресурсів, а також для забезпечення авторизованого доступу суб'єктів ДН до цих веб-ресурсів.
- **Система управління навчанням (віртуальне навчальне середовище)** – програмне забезпечення, що призначене для організації навчального процесу, і включає середовища розробника, викладача, учня та адміністраторів навчального процесу.
- **Ресурсний центр дистанційної освіти** (далі в документі РЦДО) - установа, що володіє достатнім для забезпечення навчальних потреб учнів, навчальним, технологічним, кадровим і матеріально-технічним потенціалом і має ліцензію МОН на проведення цієї діяльності. РЦДО забезпечують інших суб'єктів ДН

усім необхідним для реалізації процесу ДН. Діяльність РЦДО регламентується положенням про «Ресурсний центр дистанційної освіти» яке затверджує МОН.

- **Психолого-педагогічні технології дистанційного навчання** – це система засобів, прийомів, кроків, заплановане виконання яких забезпечує навчання та гарантує його якість з використанням інформаційно-комунікаційних технологій і з урахуванням особливостей учасників процесу дистанційного навчання.
- **Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання** – технології створення, накопичення, зберігання та доступу до веб-ресурсів (електронних ресурсів) навчальної програми (дисципліни), а також забезпечення організації і супроводу навчального процесу за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення та засобів телекомунікаційного зв'язку, у тому числі Інтернет.
- **Інформаційно-освітнє середовище (ІОС) дистанційного навчання** є системно організованою сукупністю традиційних і комп'ютерно орієнтованих засобів навчання, засобів комунікацій і передавання даних, протоколів взаємодії, систем мультимедіа, ІКТ, інформаційних ресурсів, системного апаратно-програмного та організаційно-методичного забезпечення, що орієнтовані на задоволення освітніх потреб користувачів ДН;
- **Педагогічна технологія** – це система засобів, прийомів, кроків, послідовне виконання яких забезпечує розв'язання задач виховання, навчання і розвитку особистості, а сама діяльність представлена процедурно, як визначена система дій та забезпечує гарантований результат. Її ознаками є змістовність, ефективність, економічність, репродуктивність та корегованість.
- **Профіль** - та або інша комбінація (поєднання) базових, профільних і елективних курсів, що відповідає рамковим вимогам, що існують відносно норм навчального навантаження: мінімальним об'ємам навчального часу, що задаються базовим навчальним планом (33 години в тиждень) і максимальним лімітам санітарного навантаження (36 годин в тиждень).

- **Профільне навчання** — спосіб диференціації і індивідуалізації навчання, що дозволяє за рахунок змін в цілях, структурі, змісті, формі, технології та організації навчального процесу більш повно враховувати інтереси, схильності і здібності учнів, створювати умови для навчання старшокласників відповідно до їх професійних інтересів і намірів відносно продовження освіти.
- **Профільна школа** є інституційна форма реалізації профільного навчання.

1.4. Мета та основні завдання дистанційного навчання у системі загальної середньої освіти (СЗСО)

Головною метою дистанційного навчання у СЗСО є надання учням можливості отримати основні або додаткові знання, набути уміння та навички відповідно до основної або додаткової обраної навчальної програми (плану) дистанційно, без обов'язкових очних контактів з вчителем та навчальним закладом.

Основними завданнями дистанційного навчання є:

- розширення можливостей доступу різних категорій учнів до якісного навчання за основними та додатковими програмами загальної середньої освіти;
- індивідуалізація процесу навчання у відповідності до потреб, особливостей і можливостей учнів (груп учнів);
- підвищення ефективності навчання учнів шляхом застосування сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій;
- забезпечення контролю якості середньої освіти.
- надання учням можливості навчання у педагогів, що спеціалізуються на викладанні конкретної дисципліни;
- створення додаткових можливостей для спілкування педагогів з учнями та учнів між собою в рамках активного творчого вивчення дисципліни;
- надання можливості обирати викладача
- створення додаткових можливостей для спілкування педагогів з учнями та учнів між собою в рамках активного творчого вивчення дисципліни;
- підвищення ефективності діяльності органів управління освітою за рахунок можливості організації дистанційного моніторингу.

1.5. Особливості організації дистанційного навчання у СЗСО

Дистанційне навчання може здійснюватися у СЗСО для проведення додаткових, занять, надання консультацій та як альтернатива заняттям у класі (та інші)

Навчальний процес з використанням технологій дистанційного навчання може відбуватись:

- за дистанційною формою, коли всі види навчальних занять і поточні контрольні заходи здійснюються за дистанційною формою; при цьому підсумковий контроль може здійснюватися очно або дистанційно з застосуванням засобів гарантованої ідентифікації особи учня;
- за змішаною дистанційно-очною формою, коли лише частина навчальної програми вивчається дистанційно. Перелік предметів (тем) навчальної програми (плану), обсяги навчального часу та/або види навчальних занять, які здійснюються за технологіями дистанційного навчання, визначаються учнем за погодженням з ЗНЗ де він навчається очно.
- навчання учнів за дистанційною формою може відбуватись індивідуально і в групах.

1.6. Реалізація дистанційне навчання у СЗСО забезпечується через систему РЦДО.

1.7. Вимоги до РЦДО визначаються МОН.

1.8. РЦДО може надавати наступні основні види послуг:

- Надання ресурсів для дистанційного навчання;
- Надання ресурсів для дистанційного тестування;
- супровід очного навчання елементами дистанційного навчання;
- підтримку проведення дистанційних олімпіад, конкурсів, консультацій;
- надання методичних матеріалів;
- супровід навчальної діяльності (перевірка тестів, контрольних, різні види атестації).
- інші види освітніх послуг

2. Забезпечення дистанційного навчання у ЗНЗ

2.1. Перехід учня на дистанційно-очну (дистанційну) форму навчання

Перехід учня що навчається у ЗНЗ на дистанційно-очну (дистанційну) форму навчання здійснюється на підставі заяви батьків учня або осіб що їх замінюють на ім'я директора ЗНЗ.

В заяві вказуються наступні умови реалізації ДН їх дитини:

- **предмет** (або окремі теми)
- **режим відвідування** навчального закладу в умовах дистанційного навчання (повинен бути присутній на уроках, які він вивчає дистанційно, може бути відсутнім на уроках які він вивчає дистанційно, але знаходитись в межах навчального закладу, може бути відсутнім у навчальному закладі під час уроків, які від вивчає дистанційно.)
- **спосіб атестації учня** (учень у своєму ЗНЗ проходить поточну та підсумкову атестацію з предметів які він вивчає дистанційно, учень у своєму ЗНЗ проходить тільки підсумкову атестацію за весь термін дистанційного навчання, учень надає сертифікат з результатами атестації у РЦДО, дані з якого автоматично заносяться як результати атестації учня, включаючи оцінки в атестаті)

ЗНЗ повинен забезпечити можливість учню навчатись в обраному (вказаному в заяві в режимі). Відповідальність за результативність навчання з предметів що вивчаються за дистанційною формою та безпеку дитини у період що вона (згідно заяви батьків) не знаходиться у ЗНЗ несуть батьки дитини або особи що їх замінюють.

2.2. Керівник ЗНЗ повинен повідомити батьків (інших законних представників) про зарахування їх дитини на обрану форму дистанційного навчання. або про відмову в задоволенні їх заяви з мотивацією даної відмови і з рекомендацією іншого варіанту в цьому ЗНЗ.

2.3. Права і обов'язки учнів, що навчаються за дистанційно-очною (дистанційною) формою навчання, їх батьків (законних представників) як учасників освітнього процесу визначаються діючим статутом ЗНЗ і іншими передбаченими статутом локальними актами

2.4. Фінансове забезпечення дистанційного навчання у СЗСО визначається чинним законодавством.

2.4. Дистанційне навчання зорієнтоване насамперед на такі категорії учнів:

- обдаровані діти та молодь, які спроможні самостійно або прискорено опанувати навчальні програми;
- особи з обмеженими фізичними можливостями;
- учні, що проживають у географічно віддалених і важкодоступних до загальноосвітніх навчальних закладів населених пунктах;
- старшокласники, які бажають отримати додаткові знання і освіту паралельно з традиційним навчанням у школі;
- особи, що готуються до вступу до вищих навчальних закладів;
- громадяни України, які тимчасово або постійно проживають за кордоном;
- особи, що відбувають покарання у виправно-трудовах установах;
- іноземці, які прагнуть отримати загальну середню освіту за українськими програмами.

1. Організація навчального процесу в ЗНЗ за дистанційною формою навчання

2.5. Державна (підсумкова) атестація випускників загальноосвітніх установ в системі дистанційного навчання здійснюється відповідно до положення про державну (підсумковою) атестацію випускників загальноосвітніх закладів.

2.6. Випускникам ЗНЗ, які пройшли державну (підсумкову) атестацію, видається документ державного зразка про рівень освіти, завірений печаткою ЗНЗ, в який, у тому числі, включаються результати оцінювання з предметів що

вивчались в режимі дистанційного навчання, а також підсумкові оцінки по ним.

3. Забезпечення якості дистанційного навчання в РЦДО

3.1. За якість освіти освітніх послуг, які надаються учням за дистанційною формою, несе відповідальність керівник РЦДО.

3.2. Контроль за якістю послуг дистанційного навчання в РЦДО здійснює Міністерство освіти і науки України.

3.3. За результативність навчальної діяльності учня дистанційного навчання несе відповідальність сам учень та його батьки, або особи що замінюють їх.

3.4. Якість послуг дистанційного навчання що надає РЦДО за програмами загальної середньої освіти залежить від:

- сформованості й дотримання нормативно-правової бази;
- чіткої організації та координованості діяльності всіх підрозділів, що забезпечують навчальний процес за дистанційною формою навчання;
- якості науково-методичного забезпечення навчального процесу;
- правильного підбору та якісної підготовки кадрового складу;
- сформованості сучасного та перспективного бачення дистанційної форми навчання і його матеріально-технічного та програмного забезпечення;
- якості та доступності веб-ресурсів навчальних програм;
- якості організації навчального процесу із застосуванням сучасних технологій дистанційного навчання;
- наявності системи моніторингу у ЗНЗ щодо якості дистанційного навчання за програмами загальної середньої освіти.

4. Заключні положення

Це Положення набирає чинності після затвердження його наказом Міністерства освіти і науки молоді та спорту України та реєстрації в Міністерстві юстиції України.